MÜQƏDDƏS MƏQSƏD - XALQ OLAN YALQIZ XALQ YAXŞI YOXDURUR
AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ
Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin orqanı

64 İLİN MÜƏLLİMİ

Tarix, cəmiyyət hər zaman işıqlı, xeyirli insanlar yetişdirə bilmir. Yetişdirəndə isə başqalarına örnək olan belə şəxsiyyətlərin hərəsi bir olin, obanın bəşi üstündə yanan mayaq kimi çox-çox uzaqlardan diqqəti cəlb eləyir. Belə insanlardan biri də ömrünün 64 illini pedaqoji işə həsr etmək olan, Ağdam rayonundakı Zəngişali kənd orta məktəbinin rus dili müəllimi Qulam Ağayevdir.

Bu günlərdə Q.Ağayevin 80 yaşı tamam olur. Yubileyi ərəfəsində onunla görüşdük. Söhbət zamanı əmək kitabının səhifələrini vərəqlədi. Xatirələrini danışdı. Elə danışırdı ki, elə bil onun görüşünə gələn şagirdlərine hesabat verirdi. Şagirdləri isə əziz müəllimlərinin danışdıqlarına təəbbüsünü de'şən de'şən de tələ qiymətləndirirdilər.

– Cavanlıqda arzum Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi olmaq idi. Elə bu məqsədlə de Ağdam Pedaqoji Texnikumuna daxil oldum. III kursda oxuyanda yaxşı xətti olan və rus dilini de'şən de'şən tələbələri seçib rus dili qrupu yaratdılar. Mən de hamın qrupa düşdüm. 1939-cu ilde texnikumu bitirdim (e'la qiymətlərlə – A.Q.). Texnikumu bitirdikden sonra bizi Cəlilabad şəhərinə rus dili kursuna göndərdilər. Hamın ikiaylıq kursu bitirenlere yeddilik məktəblerde rus dili müəllimi işlemek hüququ verildi. O zaman rus dili müəllimlerine çox böyük ehtiyac vardı. Mənim ta'yinatımı öz kendimize – Zəngişalıya verdilər. 1939-cu il sentyabrin 1-de de Zəngişali kend yeddilik məktəbine rus dili müəllimi ta'yin olundum. O zaman dersi dediyim şagirdlerin çox'u mendan 5-6 yaş, bezileri isə heta 10-15 yaş böyük idilər.

O illar müharibə kabusu dünyanı dolaşırdı. 1941-ci il yuxarı 22-de Almaniya SSRİ-ye hücum edende çoxları kimi men de müharibəyə getdim.

İlk defe döyüşə 1943-cü ilin dekabrinde qatıldım. O zaman men 77-ci Azərbaycan diviziyasının tərkibinde vuruşurdum. Dnepr sahilinde, Ukraynanın Kostrişenka kendi uğrunda geden döyüşlerde çoxlu ilki verdik. Almanların mövqeyi bizimkinden hündürde idi. Bir tere'den de qarımız ilkesin mehtəbinde, tank eleyhine direkler kəsmişdi. Nehayet, tankların kömeyile istehkamlan dağıdaraq almanların mövqeyini ele keçirib kendi aldıq. Döyüşde alayımızdakı döyüşçülerin yarısı çoxu helak oldu.

1944-cü ilde döyüşlerin birinde yaralandım. Müalica olunduqdan sonra yeniden cəbhəyə qayıtdım. Növbəti döyüşlerin birinde yeniden yaralandım. Yaram sağaldandan sonra daha menə döyüşə deyil, DİN hissəsinə gönderdilər.

Müharibə qurtarandan bir il sonra, 1946-cı il mayın 20-de ordudan tercis olundum. (Qulam müəllim müharibeden baş serjant kimi tercis olunmuş, döyüşlerde gösterdiyi igidliye görə bir neçe orden ve medala, o cümleden "Qırmızı ulduz" ordenayırdı və Zəngişali kendinde yarasqılı bir orta məktəb binası inşa olundu.

Bir defe menə Maarif Nazirliyinin kollegiya iclasına çağırdılar. O vaxtkı maarif naziri, akademik Mehdi Mehdizade menə yaşçı tanıyırdı, məktəbimizde olmuşdu. Kollegiyada rus dilinin tədrisi məselesi müzakire olunurdu. İlk sözü menə verdilər. Mən çıxış edenden sonra Mehdi Mehdizade mendan soruşdu ki, eşitmişem yeni məktəb binası tikdirmisiniz, neyiniz çatmır? Size nə verə? Cavab verdim ki, nə verseniz üriyimizə olacaq. O bizim məktəbe linqafon kabinetü üçün avadanlıq aynılması barede sarıncam verdi. Bir hefte sonra hamısı avadanlıq gəlmiş məktəbimizde quraşdırılar.

Məktəbin maddi-texniki bazasını möhkəmləndirməkle yanaşı tədrisin keyfiyyetini de yüksəldirdik. 1971-1972-ci dersilinde 37 me'zunumuzun hamısı ali məktəblere daxil oldu. Müttefiq respublikalarda tehsil alanların sayı çoxalmağa başladı. Bu gün biz me'zunlarımızla fəxr edirik. Onlardan bir neçesi: Qulam Ağayev, Əhmədli Məmmədov, Kamil Abbasov, Alıhverdi Abbasov, Nəfəl Bağırov, Azər Əsədov kimi tanınmış hekimler, hüquq mühafizə orqanlarında, herbide çalışan Cəfər Səfiyarov, Rafiq Quliyev, Nəvi Quliyev, Hesən Əliyev kimi polkovnik ve podpolkovnikler, Əli Əliyev, Firdovsi Ələsgərov, Alıhverdi Qurbanov kimi elm adamları, alimler nəzəri, respublikamızın bir çox teşkilatlarında, idare ve müəssisələrinde, tehsil orqanlarında məktəbimizin bir çox me'zunları ali tehsilli müəxəssis olaraq çalışırlar. Hazırda məktəbimizde dersə dayan 45 müəllimden 37-si mə'zunumuz, eyni zamanda menim şagirdlerim olub. Mən en çox duyğularından ve mütəəssir edən odur ki, bu gün hamın müəllimlerin əksəriyyeti qarşımda dizlerini sargıd kimi hisə edir, menə qarşı sonsuz hörmet ve ehtiram nümayiş etdirirler.

Bu gün yanımda çiyin-çiyine müəllim işleyen keçmiş şagirdlerim men herden xəstelenib işə çıxmayanda menden inciyib deyirler: Qulam müəllim, xəbiş edirik, bir de xəstelənməyəsən. Sizsiz çox darıxırıq. Men de onlara söz vermişem ki, 80 illik yubileyimi qeyd edenden sonra bir daha xəstelənməyəcəyəm.

HAŞİYƏ: İste'dadlı pedaqoq Qulam Ağayev defelerle rayon partiya komitəsinin, Azərbaycan SSR Maarif Nazirliyinin Fəxri fərmanlarına, "Qabaqcıl maarif xadimi" döş nişanına layiq görülüb. İki defe Azərbaycan müəllimlerinin qurultayına nümayende seçilib. 1963-cü ilde Özbəkistana gönderilen Azərbaycan müəllimlerinden ibarət nümayende he'yetine başçılıq edib. Defelerle rayon və kend sovetinin deputatı olub. Onun rehberlik etdiyi dörvde Zəngişali məktəbi respublikanın tərcübə məktəblerinden birine çevrilmişdi.

Öyreden, yaradıcı pedaqoqdur. O, daim merkezi mətbuata abune yazılır, müxtəlif qezet ve jurnallarda pedaqogika ve psixologiyanın, mekteb heyatının, tə'lim texnologiyalarının bir sıra problemleri ile bağlı yazılar dere etdirir. Bu gün 80 yaşı pedaqoqa gənclik eşqi ve havesi ile müəllim yoldaşlarına – öz keçmiş şagirdlerine bir daha nümune göstərir, mətəlehə ve tövsiyələri ile onların pedaqoji fəaliyyetlerini istiqamətlendirir.

64 il bir mektəbde çalışan Qulam Ağayev bu gün vaxtile nəne ve babalarına dars dediyi şagirdleri irsi ve genetik xüsusiyyetlerini çox ustalıqla müəyyenləşdirerek tedris prosesinde onların hərdi keyfiyyetlerini nezəre almaqla yanaşı, şagirdlerine onların nənələri, babaları, ata ve anaları ile bağlı xoş xatireler de ötürür.

Qulam müəllim özü de iki oğul, üç qız atasıdır. 17 nəvesi, 8 nəticesi var.

Əziz Qulam müəllim, iyunun 20-de sözüm ki, övladlarınız, nəve-nəticelerinizi, doğmalarınız bazısına yığışıb 80 illik yubileyinizi qeyd edecekler. Əminəm ki, hamın gün üreyinizin, zəhnizin odu ile kənilsinizi, şəkilərinda İşiq yandırdığınız minlerle insan – şagirdlerinizi sizi bir daha anaraq o işıqları yenden alovlandıracaqlar... olmpiya meşəlləri kimi.

Arif QULİYEV,
yazıçı-jurnalist, akademik
Yusif Məmmədliyev adına
mükafatın laureatı.

Ali məktəb həyatı

ŞAİR-ALİMLƏ GÖRÜŞ

"İlin en yaxşı kitabı", "Araz", "Ərəfə Mahmud" adına ali ədəbi mükafatlar laureatı, şair-alim Rafiq Yusifoğlu müəllim ailesinde dünyaya göz açıb. O, ali pedaqoji tehsilini "daşa vurduqdan sonra Sumqayıt şəhərinde müəllim kimi çalışıb. Sonralar Azərbaycan EA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun aspirantıraturada oxuyub. "Azərbaycan poemasının inkişaf problemləri" mövzusunda namizedlik dissertasiyası müdafie edib. Neçe illerdir ki, "Göyerçin" jurnalında redaktor vezifesinde çalışır, Sumqayıt Dövlet Universitetinde dosent kimi pedaqoji fəaliyyet gösterir...

Bu günlerde şairle keçirilmiş qısqa görüş sözü ile açan SDU-nun rektoru, professor N.Qəhrəmanov daha sonra dosent R.Yusifoğlunu telebe hörmet ve e'timadı qazanmış bir alim-pedaqoq kimi seciyyələndirdi.

Pedaqoji elmler namizedi Ş.Məmmədov "Telekkürlə teəxeyyül qovuşanda" adlı mə'ruzesinde R.Yusifoğlunun elmi yaradıcılığına müəyyənləşmişləşdirilən xüsusiyyetlerinden söhbet açdı. Alim-pedaqoqun "Ədəbiyyatşünaslığın yandırdığınız minlerle insan – şagirdlerinizi sizi bir daha anaraq o işıqları yenden alovlandıracaqlar... olmpiya meşəlləri kimi.

Arif QULİYEV,
yazıçı-jurnalist, akademik
Yusif Məmmədliyev adına
mükafatın laureatı.

İŞ TƏCRÜBƏSİ YAYILAN İNTERNAT MƏKTƏB

Bakının Sabunçu rayonundakı 11 saylı internat məktəbi 1961-ci ildən fəaliyyət göstərir. Burada əqli cəhətdən qüsurlu uşaqlar təhsil alırlar. Bu günlərdə yolumuzu hemin tehsil ocağından saldıq. İnternat məktəbin daş hasara alınmış geniş heyətyanı sahəsinden ele ilk baxışdan diqqətimizi cəlb edən selıqə-sahmana, nizam-intizamı yataq, tedris korpuslarında, dəhliz və sinif otaqlarında da müşahidə etdik. Müşahidələrimiz burada tehsil alanların qayğı ile ehate olunmalarından soraq verirdi.

İnternat məktəbde 250 nefer şagird tehsil alır. 22 sinif otağı, 6 emek e'malatxanası, kompüter otağı, laqoqedik otağı mağazası üçün 3 otaq, geniş ve işıqlı xoş zal ve 10 minden çox fondu olan kitabxana, 3 komplekt kompüter, audio ve videomaqnitofonlar, musiqi mərkəzi, 10 ədəd tikiş maşını, ağac e'malı ve xalça toxuma dəzgahları ve s. uşaqların istifadəsindedir. Heyelyanı sahedeki 250 uşağı ehata eden sanitariya-gigiyena qaydalarına xüsusi diqqət yetirilir. Bunun nəticəsidir ki, uşaqlar arasında ele bir ciddi yoluxucu xəstəlik halları qeyde alınmayıb.

"Ankor" camiyyəti internat məktəbe tibbi lavazımatlarla kömək edir. "Total fina" fransız neft şirkəti internat məktəbə six əlaqə saxlayır. Şirkət bu tehsil ocağının esaslı ta'mir olunmasına kömək etmişdir. Şirkət tərəfinden tehsil ocağının yemekxanası, mətbəxi, duşxanası, camaşırxanası, su, elektrik, istilik sistemləri ta'mir olunub. Çamaşırxanaya xalça, paltaryuan maşın alınıb. Tedris korpusunun pencereleri dəyişdirilib. 84 edəd yeni modelde pencereler salınıb. Sanitar qovşağı dəyişdirilib. Gelen tedris ili üçün sinif otaqlarına lişayı pedaqoji kollektiv onların psixologiyası nəzərə alınmaqla yeni bələ bir naticeye gelmişdir ki, estetik tərbiye ən ta'siri vasitelerinden biridir. Estetik tərbiye sahesinde elde edilən uğurlu neticelere görə Tehsil Nazirliyi kollegiyasında, Azərbaycan 2002-ci tedris ilinde internat məktəbin estetik tərbiye sahesinde iş təcrübesi geniş yayılmışdır.

Direktor dedi:

– Estetik tərbiye məktəbimizin şagirdleri obyektiv sebəblerden ali və orta ixtisas məktəblerinde tehsillerini davam etdire bilmirler. Lakin onlar idman sahesinde internat məktəbimizin adını şerefle temsil edirler. Şagirdlərimizin arasında beynəlxalq olimpiada qalibləri var. 8 nefer respublika xüsusi yığma komandasının üzvüdür. Tekce onu demek kifayetdir ki, son üç ilde şagirdlərimiz beynəlxalq olimpiadalarda (ABŞ, Yunanıstan, İtaliya) 12 qızıl və gümüş medala layiq görülmüşler. 4 nefer şagirdimiz idmanın tennis, yüngül atletika, üzgüçülük növləri üzre İrəndiyada keçirilən beynəlxalq yarışlarda iştirak edecekler. Sübhəsiz ki, idman sahesinde qazanılan bu nəliyyetde bəden tərbiyəsi müəllimi Samuxan Cıxanxanovun xüsusi rolu var.

RİH-in təşəbbüsü ile may ayında 20 nefer eğlena kiçik toy etmişik. Uşaqların fiziki sağlamlıqlarına xüsusi diqqət yetiririk. Onlar asuda vaxtlarının çox hissesini açıq havada, volyebol, futbol, basketbol meydançalarında, mektəbyanı sahedeki müxtəlif oyunlar ve gezintilerde keçirirler.

Defektoloqlar ve toqopedlər tərəfinden şagirdlərə psixofizikalik ise, validyenlərə isə psixolojı məşğələler, konsultasiyalar aparılır. I sinifden IX sinfe kimi her bir şagirdə aparılan psixoloji-pedaqoji müşahidə dəftərimiz var.

Müxtəlif illerde "İl" çərçisinde keçirilen tedbirlerde pedaqoji kollektivimiz xüsusi fəallıq göstərmişdir. Yola salmaqda oldığımız tedris ilinde müxtəlif nominasiyalarda uğurlu iştirak etmişik. Bela ki, Pedaqoji mühazirələr'in rəyort turunda 8 nefer müəllimimiz iştirak edib. Mən özüm "Pedaqoji mühazirələr"in respublika mərhələsinde I yeri tutmuşam. Hemin nominasiya üzre defektoloq Müzəffər Mirzəquliyev ve fizik-biyaşçı-müəllim Mirvari Həşəmqulyeva yaşın müsabiqəsinde I yeri qazanıblar. İdman dərnəyimiz "İlin en yaxşı dərnəyi" (rehberi Samuxan Cıyerxanov) müsabiqəsinde I yeri tutub. Mirvari Həşəmqulyeva "İlin en yaxşı tərbiyəçisi", Minaya Durmuşova "İlin en yaxşı müəllimi" nominasiyaları üzre rayon turunun qalibidirlər. İnternat məktəbimiz "İlin yaradıcı fəaliyyəti ile fərqlənən en yaxşı tə'lim-tərbiye müəssisəsi" müsabiqəsinde rayon mərhələsinde I yere layiq görülüb. Əqli cəhətden qüsurlu uşaqların sağlam uşaqlarla uyğunləşməsi və inkişaf etməsi maqsadıla 2003-2004-cü tedris ilinde internat məktəbin nezdinde sağlam uşaqlar üçün yeni umumtəhsil sinifləri açmağı nezərde tutmuşuq. Bunun üçün potensial imkanlarımız var.

P.SOLTANQIZI

"Çəsurlar"ın naxçıvanlı qalibləri

Naxçıvan MR-da hərbi-idman oyunlarında qazandığı uğurlara görə Şərur rayonunun Aralıq kənd orta məktəbi və "N saylı hərbi hissənin nəzdindəki orta məktəb son illərdə irəliləyə gedirlər.

Məktəbdəki yüksək səviyyədə keçiriləyindən, hərbi hissələr ilə yaxından əlaqə saxlandığından hər iki məktəbdə komandalar "Çəsurlar" və "Şahin" hərbi-idman oyunlarının rayon, muxtar respublika və Bakı şəhərində keçirilən respublika turunda qaliblər sırasına çıxır, mükafatlar qazanırlar.

Maraqlıdır ki, hər iki məktəb öz aralarında qardaşlaşma əlaqəsi saxlayırlar. Onlan bu sahədə birləşdirən əsas amil isə onlar yaşlı müəllimləridir. Naxçıvan qarnizonunun komandiri, general-leytenant Kərəm Mustafayev şəxsən bu təhsil ocaqlarında kabinet və otaqlar quşaların təşkiline yaxından kömək göstərir.

Hər iki məktəbin hərbi kabinetinde Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin və başqa təşkilatlanın xeyli fəxri fərmanları, diplom və kuboku saxlanılır. Bu günlərdə Aralıq kənd orta məktəbinin "Çəsurlar" komandası Bakı şəhərinde keçirilmiş Azərbaycan Respublikası üzrə "Çəsurlar" hərbi-idman oyununda birinci yeri qazanmışdır. Böyük uğurdur. Hər iki məktəbin kollektivini bu nailiyyət münasibətilə təbrik edirik.

Gülçöhrə HÜSEYNOVA,
Abbas HACIYEV,
Naxçıvan MR Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları.

"ÜÇRƏNGİLİ BAYRAĞIM, AY-ULDUZLU AZƏRBAYCANIM" KOMPOZİSİYASI

(Sahə və zal tədbirə hazırlıqlar, pərdə arxasından səs gəlir)

I aparıcı:
Bayraq müllatın, dövlətin şərəf və ləyaqəti, müqəddəslik və əbədilik sarsılmazlıq və yenilmazlik remzidir.

II aparıcı:
Bayraq vətəndaşların namus və eşqinin remzi, ma'navi və siyasi pasportu, vizit vərəqidir.

I aparıcı:
Bayraq müasir anlamda dövlətçilik termini olaraq dövlətimizin və millətimizin müstəqillik və suverenlik, azadlıq və istiqlal remzidir.

II aparıcı:
Dövlət bayrağı, milli bayrağımız müqəddəs dövlətçilik atributlarımızdandır. Azərbaycanımızın erazi bütövlüyü və toxunulmazlığını qoruyan ya azərbaycanlıların ma'navi, siyasi və maəeni birliyinin, vahidliyinin simvoludur.

I aparıcı:
Milli bayrağımıza – üçrəngli bayrağımıza ta'zim etməkle eslinde Azərbaycan dövlətinde, onun idarə olunuşu ve azərbaycanlıların hörmət ve ehtiramımızı ifadə etmiş oluruq.

II aparıcı:
Əziz toplantı iştirakçıları, müstəqil Azərbaycanımızın müqəddəs üçrəngli bayrağını sevən ve uca tutan, qalacakda da qüz bayrağımızı kimi qoruyacaq sevimli müəllimlər, icaza verin "Üçrəngli bayrağım, ay-ulduzlu Azərbaycanım" adlı musiqili-ədəbi kompozisiyamıza e'lan edim.

Himn sasəlinir...
(Pərdə açılır).

I aparıcı:
28 may 1918-ci il. Şərqde ilk müstəqil Azərbaycan dövlətl yaranıdı. 24 iyun 1918-ci ilde Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ağ rəngli arpaya və 8 qısadı uldızı təsvirl olan qırmızı rəngli dövlət bayrağını qəbul etdi. Bu bayraq Osmanlı imperatorluğunun XVIII esrin sonundan mövcud olmuş bayrağıdır. XIX esrin 50-ci illərinde Sultan Abdülməcidin hörmət niyyətinin son illərinde 8 qışalı uldız 5 qışalı uldızla əvəz edilmişdi. Bu günedek Türkiyenin bayrağıdır.

O dövrde bu bayraqda qəbul, Azərbaycanın türk dünyasının bir parçası olduğuna sübutdur.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Nazirlər Şurası 1918-ci il noyabrin 9-da hökumətin başçısı Fətəli Xan Xoyskinin təklifi ile Azərbaycanın yeni üçrəngli zolaqlardan ibarət ve üzərinde ağ rəngli arpara ve 8 qışalı uldız təsvirl olan milli bayrağımız qəbul edildi.

II aparıcı:
Türkülk-milli özünüdərk ve özünütanıma, milli mənlik şüurunun oyanışı, milli soyköküne qayıdış ve ona bağlılıq, milli ən'ənələre hörmət hisslərinin inkişafı, milli tərəqqi, milli istiqlal kimi ideyalar ətrafında Azərbaycan ve Türkiyənin ma'navi birliyinin ta'min edilməsidir.

I aparıcı:
Müasirlik Avropanın elm, texnika ve mədəniyyətinin ən yeni nailiyyətlərini dərinden menimsəmek ve milli mədəniyyətimizi yaşatmağı, umumbəşəri dəyərlərden yaranmağı nəzərde tutur. Milli istiqlal mücərizəsinde, azadlıq ve müstəqillik, milli dövlət quruculuğu yollarında müasir, sivil dünyavi dövlət qurmaq demekdir.

II aparıcı:
İslamlaşmaq – azərbaycanlıların milli mənlik şüurunun, milli istiqlal uğrunda mübarizə ezminin yüksəlməsinde, islam dünyası ile ma'navi əlaqələrin yaranmasına ve möhkəmlənməsinə kömək edir.

İslamlıqyatın məqsədi – istiqlalı insanıyyətdir.

İslam dini milliət tanımaz. Allaha inam gətirenlere eyni nəzerde baxır.

Azərbaycanda Ayın və Günəşin müqəddəsliyi ve ona sitayış, inam çox qədimdir. Bayrağımızdakı ay və 8 qışalı uldızın təsvirı bir Ayın, digeri ise Günəşin simvoludur.

Musiqi: "Qalx, qalx, ana torpaq"

II aparıcı:
Tariximize milli İstiqlal dövrü kimi dəxil olmuş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti milli bayrağımızda əbədi simvollaşmış türkülk, İslamı'ma'navi, umumbəşəri dəyərlere hörmət, müasir, demokratik, dünyavi dövlətçiliyin prinsiplərinə asaslanan modelə malik olub, türk İslam dünyasında ilk parlamentli respublika idi.

Çox ləəssüf ki, müstəqil dövlətimiz cəmi 23 ay yaşadı – 28 aprel 1920-ci ilde rus istilası hela formasında dövrünü yaşayan milli dövlətimizi bərqərar etmişdir. Azərbaycan əbədi simvollaşan prinsiplere nöqtə qoydu.

I aparıcı:
XI Qızıl Ordunun Azərbaycanı İşğal etməsi neticesinde Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti devrildi. Üçrəngli milli bayrağımız 1920-ci il mayın 3-da Azərbaycan Parlamentinin binası üzərinden endirildi.

Yerinde Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikasının bayrağı sancıldı (hemin bayraq getirilir).

Zorla endirilmiş üçrəngli bayrağımızın milliliyə yenidən yüksəlməra qıdınlacağına inanan ve bu müqəddəs işin sona çatdırılmasının Azərbaycan gənclıyinin öhdəsinə düşdüyünü xatırladan Mohammad Əmin Resulzadə 1923-cü ilde deyirdi:

"Ey gənclik! Senin öhdende böyük vəzifə var. Senden əvvəlki nəsil yoxdan bir bayraq, müqəddəs bir ideal remzi yaratdı. Onu min bir əzabla yüksəlderek dedi ki: "Bir kerə yüksələn bayraq bir dahə enməz!"

Cümhuriyyətin süqutundan sonraki tarixi hadisələr və proseslər göstərdi ki, kommunist – sovet rejiminin hər cür təzyiq və mahdudiyyətlərinə baxmayaraq, Azərbaycan gənclıyini milli azadlıq, müstəqillik, istiqlal ideyaları ve arzuları heç vaxt tərk etməmişdir.

II aparıcı:
Azərbaycanın fidanları, gənclərıl İndi da Azərbaycan dövlətinin ərazisi haqqında qısa bir arayış verirəm.

1813-1828-ci illərə qədər Azərbaycan dövlətinin ərazisi təxminən 410 min kv.km olmuşdur.

1828-ci ilde Azərbaycan erazisi 2 yerə bölünmüşdür. İran erazisi altındakı Cənubi Azərbaycan (sabq 260 min kv.km) olub, bu gün yaşadığımız Şimali Azərbaycan erazisi – sahəsi 130 min kv.km.

1918-ci ilde təzəyə nəticəsinde İrəvan xanlığı sahəsi – 9 min kv.km ermənilərə verilmişdir.

Derbənd xanlığı (sahəsi 7 min kv.km) Rusiyanın tərkibinde qalmışdır.

1918-1920-ci illərde Azərbaycanın erazisi 114 min kv.km olmuşdur.

1920-ci ilde işğaldan sonra Azərbaycanın 27,4 kv.km erazisi Ermənistana və Gürcüstana verilmişdir.

1920-1991-ci illərde Azərbaycan SSR-in erazisi 86,6 min kv.km olmuşdur.

Ağnılı da olsa demeliyem ki, 1988-1994-cü illərde Azərbaycanın 13 min kv.km erazisi işğal edilmişdir. İşğal edilmiş Dağlıq Qarabağ ve 7 rayonumuz bu gün şübhəsiz tapdağı altındadır.

Himn oxunur.

I aparıcı:
Tariximize 37-ci ilərin repressiyası, 1948-1953 və 1988-ci ilərin deportasiyaları, 1990-cı il Yanvar faciəsi, XX esrin en dəhşətli Xocalı soyqırımı kimi faciələr yazıldı.

Şəhidlər xiyabanı müstəqilliyimiz yolunda axıdılan qanların teəssümüdür.

Bütün bunlar xalqımızın iradəsini qıra bilmədi...

70 il esrel xalqımızın gəlhna endirilmiş müqəddəs istiqlal remzi üçrəngli bayrağımız 1990-cı il noyabrin 17-de gədim Azərbaycan diyarı Naxçıvanda dünyanın en böyük siyasətici ve dövlət xadimi, möhtərəm prezidentimiz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ve rəhbərliyi ile Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət bayrağı kimi qəbul edilərək yüksəklərə qaldırıldı...

"Üçrəngli bayrağım" şe'ri oxunur.

II aparıcı:
1991-ci il fevralın 5-de Azərbaycan Respublikası Ali Soveti Azərbaycan Respublikasının Dövlət bayrağı hesabında Azərbaycan Respublikasının Qanunu"nu qəbul etdi. Bu qanunla üçrəngli milli bayrağımız Dövlət bayrağı kimi təsdiq edildi və istiqlal remzimiz bütün Azərbaycan üzərinde dalğalanmağa başladı.

1991-ci il 18 oktyabrda Azərbaycan özünün müstəqiliyini bəyan etdi. Müstəqilliyimizi ilk tanıyan qardaş Türkiyə dövlətl oldu.

Musiqi: "Azərbaycanım"

I aparıcı:
Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 75-ci maddəsinde deyilir: "Her bir vətəndaş Azərbaycan Respublikasının dövlət remzlərinə – bayrağına, gerbinə və himnine hörmət etməlidir".

Azərbaycan Respublikasının prezidenti cenab Heydər Əliyevin bu fikirleri millətimizə çağırışdır: "Kim Azərbaycanı sevirsə, kim Azərbaycanın müstəqilliyini istəyirsə, kim Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarını azad olunmasını istəyirsə, kim Azərbaycanın erazi bütövlüyünü istəyirsə, o bu üçrəngli bayraq altında... bu amal ətrafında birləşməlidir".

II aparıcı:
13 yaşlı müstəqil Azərbaycanın üçrəngli bayrağının dalğalandığı təşkilatları bir anlığa gözlərimiz önündən keçirək:

1992-ci il martın 2-de Azərbaycan BMT-nin üzvlüyünə qəbul edildi. Hemin təşkilatın Nyu-Yorkdaki iqamətqahının qarşısında Azərbaycanın üçrəngli bayrağı dalğalanır.

2000-ci il yanvarın 25-de Avropa Şurasına qəbul edilən Azərbaycan Strasburqda dalğalanan üçrəngli bayrağı ile qürur duyuruq.

I aparıcı:
Sen Azərbaycan idmançılarının qazandıqları nailiyyətlər hamımızı sevindirir. Dünyanın yaş meydanlarında idmançılarımızın qazandıqları qələbələrden sonra qaldırılan bayrağımız ve seslenen himnimiz gənclərimiza güc ve azm verir. Bu bayraqlarımızı eldə olmanısında gənclıyin lideri, hammımızın sevimlisi İlham Əliyevin xidmətləri çox böyükdür...

Azərbaycan bayrağını yüksəklərə qaldıran idmançılanmıza eşq olsun!

II aparıcı:
Milli bayraq hörmet ve ehtiram sevgisinin en parlaq nümunəsi dünyada qardaş Türkiyanın vətəndaşları sayla bilər.

Ata istərdim ki, bizde de bela olsun. İnanıram ki, azərbaycanlılar da bu hiss yüksələcək, hamı bizə hasəd apararaq.

Musiqi: "Əsgər marşı".

I aparıcı:
Məktəbimizde bayrağa olan sevginin nəticəsidir ki, 9 "a" sinif şagirdləri "hər bir şəqirdə bir bayraq" təşəbbüsü ile bütün sinifləre marşal etmişdir.

Şagirdlərimiz bu təşəbbüse ürəkden qoşulmuşlar. Nəticəni bu gün görürsünüz. Bu günden e'tibəren bütün tədbirlerde şagirdlərimizi üçrəngli bayrağımızla gələ bilərsiniz.

II aparıcı:
Milli dövlətçilik tarixinde milli bayrağa ürəkden bağlılığın en yaxşı nümunəsini XX esrin əvvəllərinde Azərbaycan milli istiqlal mücərizəsinin ideoloqu M.Ə.Resulzadənin sonsuz sevgisinde görürük. O, üçrəngli bayrağımızı gözə bəəyi kimi qorumuşdur. Ömründə sanki bir kimi evdən çıxanda bayraği bədənine alt köynəyinin üstündən sarıyıb sonra gedərdi. Qadağalar dövründə de bayraq qeyde qondu.

1993-cü ilde müstəqilliyin ilk illərinde Azərbaycan üçrəngli bayrağımız olum ve ölüm dilemması qarşısında qalmışdı. Müstəqilliyin yaşatmaq İsteyan xalq cox fikirləşmədi. Sevimli rəhbərini, dünya şöhrətli liderini – Heydər Əliyevi köməkə çağırdı. Bu gün Azərbaycan milli müstəqilliyi qoruduğu. Çətin, ağır günler arxada qaldı. Bu gün Azərbaycan bayrağına qədem qoymuşdur..., üçrəngli bayrağımız əzəmətlə dalğalanır. Bunlara görə prezidentimiz – Heydər Əliyeve minnətdarıq.

Bazın, budur istiqlal sevgisi, budur bayraq sevgisi!

Müasir gənclıyimiz üçün ibrətmizi olan bir Azərbaycan əsgərinin ermeni esirliyinde bayrağımıza olan məhəbbətini heyecansız, gözləri yaşarmadan seyr etmək mümkün deyil. Bir anlığı hemin ana məhəbbətlərimizin ifasında tamaşa edək.

(İki ermeni əsgəri esir alınmış Azərbaycan əsgərini alıbağlı gelirl, ermeni zabitina tahvil verir).

Ermeni zabiti Azərbaycan əsgərini vurur və deyir:

– He, ha necəsən? Qalx, yazıq!

Heç bilirsən hardasan? Dənizden-dənize erazi yə malik olacaq "Böyük Ermənistan" erazisindasan.

Azərbaycan əsgəri qazabla:

– Mən Azərbaycanımızın dilbər quşesi olan Qarabağdayam. Doğma Vətənimi qoruyuram, bundan sə şərəf duyuram.

Ermeni zabiti əsgəra:

– Yazıq, azad olmaq istəyirsənmi? Fikirləş, yaşamaq istəyirsənsə, şərtimizi qəbul et!

Azərbaycan əsgəri:

– Düşmənden yaxşı heç nə gözlemək olmaz. Şərtini qəbul etmərəm. Axı mən Azərbaycan əsgəriyəm!

Ermeni zabiti:

– Türk, yazıq əsgər, Azərbaycan bayrağını yere atıb tapdalasan, seni esirlikden azad edecəyik. Yaxşı düşün. Ya qalım, ya yox!

Azərbaycan əsgəri qazabla irəli cumr, ermeni bayrağını götürüb yere atır ve tapdalayır:

– Bax, murdarlar, sizi belə əzacağı. Sizi murdarlar bayrağı ayaq altında tapdalanmalıdır. Çünki sahibləri yer üzündə en hiyləgər millətdir... Çirkin əməllərniz dünyada bəllidir.

Ermeni zabiti hirsli:

– Türk balası, axmaq, ölümə oynayırsan?.. Baxarsan...

Azərbaycan Azərbaycanın bayrağını bağlına basarəq əqlır ve deyir:

– Ölümden qorxan nəmərdlər, Azərbaycan əsgəri Vətəninl, torpağını, bayrağını canından artıq sevir. Bu bayraq tezlikle Xankəndimizə sancılacaq. Qələbə sorağını da bu bayraq ellərə çatdıracaq!

Yüksəl, ucal, yaşa, var ol, üçrəngli bayrağım!

Safa ORUCƏLİYEV,
Bakıdakı 232 saylı
orta məktəbin tərbiyə
İşləri üzrə direktor müavini

Məktəb mərasimləri